

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Centralskolan (Trygghetsplan)

Läsår 2020-2021

Innehåll

Mål med planen.....	4
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	4
Inledning	4
Definitioner.....	5
Delaktighet i arbetet med planen	5
Förankring av planen	5
Ansvarsfördelning.....	5
Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan.....	5
Främja lika rättigheter och möjligheter.....	6
Främjande insatser	6
Mål.....	6
Mål.....	7
Mål.....	7
Kartläggning.....	8
Områden som kommit fram i kartläggningen	8
Kränkande behandling.....	8
Kön.....	8
Etnisk tillhörighet.....	8
Religion eller annan trosuppfattning.....	9
Ålder	9
Områden som berörs av åtgärden	10
Kränkande behandling.....	10
Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning	10
Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling.....	10
Lagstiftning samt stödmaterial under arbetet med planen	12
Lagar och regler som gäller för planen.....	13
Viktiga begrepp och definitioner	13
Diskriminering.....	13
Diskrimineringsgrunder	13
Kön.....	13
Könsöverskridande identitet eller könsuttryck	13
Etnisk tillhörighet.....	13
Religion eller annan trosuppfattning.....	14

Funktionsnedsättning/funktionshinder.....	14
Sexuell läggning	14
Ålder	14
Direkt och indirekt diskriminering.....	14
Trakasserier	14
Sexuella trakasserier.....	14
Tillgänglighet	15
Likabehandling.....	15
Främjande respektive förebyggande åtgärder	15
Främjande arbete - vad säger lagen?	15
Kränkande behandling.....	16
Mobbning	16
Utrednings- och åtgärdsskyldighet.....	16
Repressalier	16
Kartläggning.....	16

Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att strukturera likabehandlingsarbetet. Arbetet med att utforma planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och att involvera alla som berörs.

Mål med planen

All personal på Centralskolan tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling. Alla elever på Centralskolan ska känna sig trygga och uppleva att de blir lyssnade på och tagna på allvar. En skolgång på Centralskolan ska vara säker ur ett likabehandlingsperspektiv. Planen gäller både de situationer där det kan uppstå kränkningar eller risk för kränkningar mellan elever och de kränkningar eller risker för kränkningar som vuxna på skolan kan utsätta elever för. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse alltid måste tas på allvar. Om den vuxne inte uppfattar att det är en kränkning så är det elevens upplevelse som definierar kränkningen.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling består av

- det främjande arbetet
- det förebyggande arbetet inklusive kartläggning
- det åtgärdande arbetet

Inledning

Skolans namn Centralskolan <i>PLANEN GÄLLER FRÅN</i> <i>HT-20</i>
Verksamhet som omfattas av planen Centralskolan åk 4-9 samt skolskjutsar
Kontaktperson för planen, utsedd av rektor Sandra Wallberg, skolkurator
Samtliga insatser och åtgärder som framgår av planen ska utvärderas September/oktober samt mars/april: kartläggning skolmiljö i form av trygghetsvandring. Vårterminen -21: elever genomför trygghetsenkät. December och april: Sammanställning och analys av inkomna anmälningar av misstänkt kränkande behandling.

Definitioner

I skollagen och diskrimineringslagen finns ett antal begrepp som är viktiga att känna till i arbetet med likabehandling. Du hittar dessa i bilagan med definitioner. Där finns också olika exempel på exempelvis kränkande behandling.

Delaktighet i arbetet med planen

Elevernas delaktighet Elevråd, klassråd, enkäter, hälsosamtal och trygghetsvandringar.
Vårdnadshavarens delaktighet Enkät, föräldramöten och utvecklingssamtal.
Medarbetarnas delaktighet Enkät och gruppdiskussioner till exempel på arbetslagsmöten och arbetsplatsträffar (APT).

Förankring av planen

Planen förankras på följande sätt Planen förankras hos personalen vid APT. All personal på skolan läser planen i sin helhet. Planen ingår i introduktionen av personal som anställs under året. Stående punkt på arbetslag och APT hur vi ska arbeta förebyggande mot kränkningar. Pedagoger för en levande diskussion om planens innehåll med sina elever. Vårdnadshavare får information via utvecklingssamtal och föräldramöten. Planen finns att tillgå på kommunens hemsida för alla.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen är rektor ansvarig för att planen upprättas och följs (6 kap. 10 § skollagen). Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och revideras varje år. All personal har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta efter den.

Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan

Planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller här nedan en redovisning av hur åtgärderna och insatserna i föregående års plan har genomförts. Har insatserna och åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående års plan? Utvärderingen är utgångspunkten för årets plan.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga Analys av genomförda enkäter. Analys av under läsåret inkomna anmälningar om misstänkt kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan. Utvärderingsfrågor ställda till samtlig personal på skolan.
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan Föregående läsår visade enkätsvar att eleverna tyckte att vuxna på skolan skulle uppmärksamma kränkningar och dåligt språkbruk mer. Antal anmälningar kring kränkande behandling har ökat under läsåret 19/20. Anledningen bedöms vara att anmälan om kränkande behandling har ändrats till att även omfatta misstänkt kränkande behandling samt att vuxna på skolan har blivit bättre på att anmäla incidenter. Enkätsvar från föregående läsår visar att många elever anser att det saknas en trygg vuxen på skolan att vända sig till. Många elever upplevde även raster som otrygga vilket vi också kunde se i analysen

<p>Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga</p> <p>Analys av genomförda enkäter. Analys av under läsåret inkomna anmälningar om misstänkt kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan. Utvärderingsfrågor ställda till samtlig personal på skolan.</p>
<p>av inkomna anmälningar av misstänkt kränkande behandling. En åtgärd till detta är att all personal har schemalagts som rast-, lunch- och bussvärdar.</p> <p>Analysen av inkomna anmälningar av misstänkt kränkande behandling läsåret 19/20 visade att majoriteten av anmälningarna handlade om verbala kränkningar och dåligt språkbruk. Analysen visar att 70 % av anmälningarna handlar om pojkar som utsätter pojkar. Där finns behov av att fortsätta analysera vad det beror på. Under läsåret reviderades ordnings- och trivselregler som ett led i att tydliggöra vad konsekvenserna blir vid dåligt uppförande.</p> <p>Vi kan konstatera att kunskapen om planen mot diskriminering och kränkande behandling fortsatt är låg bland eleverna.</p> <p>Kränkningar mot elever som rör etnicitet och religion eller annan trosuppfattning förekommer fortfarande och är verbalt. Flera elever har även angivit kränkningar som rör diskrimineringsgrunden ålder vilket vi tror kan vara utifrån vilket år man är född. Mycket av detta framkommer i månadens eller veckans åtta frågor vilket stödjer att det är viktigt av mentorer att fortsätta genomföra denna aktivitet.</p>

Främja lika rättigheter och möjligheter

Arbeta med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och vuxna på skolorna och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas. Det främjande arbetet ska omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas med mål att förstärka respekten för allas lika värde.

<p>Mål</p> <p>Implementera trivsel- och ordningsregler.</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen</p> <p>Alla.</p>
<p>Insats</p> <p>Information ges muntligt vid föräldramöten samt varje utvecklingssamtal. Dessutom läggs informationen ut på Edwise. Pedagogerna levandegör reglerna på mentorstid för eleverna.</p>
<p>Hur och när ska insatsen följas upp</p> <p>Enkätfråga till vårdnadshavare och elever som skickas ut under våren 2021.</p>
<p>Ansvarig för insatsens genomförande</p> <p>Skolledning och mentorer.</p>

Mål Öka kunskapen om planen mot diskriminering och kränkande behandling hos personal, elever och vårdnadshavare.
Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Alla.
Insats Information ges muntligt vid föräldramöten samt varje utvecklingssamtal. Dessutom läggs planen ut på Edwise och kommunens hemsida. Pedagogerna arbetar aktivt med den på mentorstid. Personal diskuterar planen på APT samt arbetslag.
Hur och när ska insatsen följas upp Enkätfråga till vårdnadshavare och elever som skickas ut under våren 2021.
Ansvarig för insatsens genomförande Skolledning och mentorer.

Mål Öka tryggheten mellan eleverna på Centralskolan.
Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Alla.
Insats Genomföra faddergruppsverksamhet på Centralskolan två gånger per läsår.
Hur och när ska insatsen följas upp Enkätfråga till elever som skickas ut under våren 2021. Utvärdering av faddergruppsdagar av elever och personal efter genomförd dag.
Ansvarig för insatsens genomförande Trygghetsteam samt pedagoger.

Kartläggning

Områden som kommit fram i kartläggningen

Kränkande behandling

<p>Kartläggningsmetod</p> <p>Utvärdering av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling, enkäter, hälsosamtal, gruppdiskussioner, analys av anmälningar om trakasserier och kränkande behandling samt anmälningar om tillbud, veckans/månadens 8 frågor samt trygghetsvandring.</p>
<p>Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen</p> <p>Elever och vårdnadshavare har fått svara på enkät. Hälsosamtal har förts med elever. Gruppdiskussioner har hållits med elever och personal genom klassråd/elevråd samt arbetslagsträffar. Veckans/månadens åtta frågor har genomförts individuellt av alla elever på skolan.</p>
<p>Resultat och analys</p> <p>Utöver trakasserier som rör ålder, etnicitet samt religion eller annan trosuppfattning visar analysen att det mesta av den kränkande behandling som sker inte kan härledas till någon diskrimineringsgrund.</p> <p>De områden analysen visar att Centralskolan behöver arbeta med är: språkbruk, trygghet i skolans fysiska miljö samt en trygg vuxen att vända sig till.</p>

Kön

<p>Kartläggningsmetod</p> <p>Analys av anmälningarna om trakasserier och misstänkt kränkande behandling samt analys av resultatet av trygghetsenkäten.</p>
<p>Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen</p> <p>Samtal har förts med berörda elever och personal.</p>
<p>Resultat och analys</p> <p>Verbalt språkbruk gentemot varandra samt flera fall av fysiska kränkningar, där pojkar i högre grad är utsatta. Denna typ av trakasserier förekommer både under raster, lektioner och på fritiden.</p>

Etnisk tillhörighet

<p>Kartläggningsmetod</p> <p>Enkäter, hälsosamtal, gruppdiskussioner, analys av anmälningar om trakasserier och kränkande behandling.</p>
<p>Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen</p> <p>Elever har fått svara på enkät. Hälsosamtal har hållits med elever. Gruppdiskussioner har förts mellan personal.</p>
<p>Resultat och analys</p> <p>Verbalt språkbruk där nedsättande kommentarer om etnicitet förekommer.</p>

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggningsmetod Enkäter, hälsosamtal, gruppdiskussioner, analys av anmälningar om trakasserier och kränkande behandling.
Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen Elever har fått svara på enkät. Hälsosamtal har hållits med elever. Gruppdiskussioner har förts mellan personal.
Resultat och analys Verbalt språkbruk där nedsättande kommentarer om religion eller annan trosuppfattning förekommer.

Ålder

Kartläggningsmetod Enkäter
Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen Elever har fått svara på enkät.
Resultat och analys Där eleverna uppger att kränkningarna rör ålder handlar det om att man tillhör en viss åldersgrupp som anses vara på ett visst sätt.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning Arbeta för ett positivt klimat vad gäller språkbruk och attityder.
Åtgärd Säkerställa att alla elever deltar i ett aktivt värdegrundsarbete på mentorstid. Veckans frågor genomförs på mentorstid som kartläggningsmetod.
Motivera åtgärd I nuläget är det osäkert om alla mentorer genomför veckans frågor.
Ansvarig Arbetslagsledarna rapporterar till trygghetsansvarig.
Datum när det ska utvärderas En gång per termin och i anslutning till planens utvärdering.

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning Minska verbala trakasserier.
Åtgärd Vuxna agerar goda förebilder och reagerar på verbala trakasserier genom att påtala skolans värdegrund och allas lika värde. Alla vuxna ska anmäla misstänkt kränkande behandling.
Motivera åtgärd För att på ett tidigt stadie ha möjlighet att stävja ett oacceptabelt språkbruk.
Ansvarig Trygghetsansvarig.
Datum när det ska utvärderas Två gånger per läsår sammanställs och analyseras resultaten.

Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. En elev kan bli utsatt för trakasserier och kränkande behandling av såväl personal som av andra elever. Det finns inget krav på uppsåt. En elev eller anställd behöver alltså inte haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till kränkande behandling eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Anmälan om uppmärksamman eller misstänkt kränkande behandling kan göras av elev, vårdnadshavare eller personal vid skolan. Alla elever ska vara informerade av skolans personal om vem de kan vända sig till om de upplever sig kränkta av en annan elev eller en vuxen i verksamheten. Vårdnadshavare får samma information exempelvis i samband med föräldramöte. Om en vuxen i skolan får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling av en elev är de skyldiga att snarast anmäla detta till rektor som i sin tur beslutar om att utreda händelsen. Rektor informerar även skolhuvudmannen.

När det uppstår en situation där en elev känner sig kränkt ska en anmälan om misstänkt kränkande behandling upprättas i systemet Drafit.

Systemet innehåller uppgifter för att anmäla och utreda en händelse, ta ställning till, vidta och följa upp åtgärder. Systemet används för Laxå kommuns alla skolor.

Skolan måste ta ett samlat grepp kring elevers skolsituation och på ett allsidigt sätt utreda elevers känsla av utsatthet. Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Om flera parter i samma ärende upplever att de utsatts för kränkning ska en anmälan och utredning göras för varje part.

Leder kränkningarna till att någon av de inblandade eleverna är i behov av särskilt stöd för att nå kunskapsmålen eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation måste även en utredning enligt 3 kap. 8 § skollagen inledas.

I förekommande fall ska även anmälan till andra myndigheter och personalansvarsnämnden göras.

Lagstiftning samt stödmaterial under arbetet med planen

Skollagen (2010:800)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10)

Skolverkets stödmaterial Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar

Skolverkets rapport Utvärdering av metoder mot mobbning (2011)

Skolverkets rapport Kränkningar i skolan – analyser av problem och lösningar (2013).

Diskrimineringsombudsmannens skrift Husmodellen– ett praktiskt verktyg för att upptäcka och förebygga diskriminering och trakasserier i förskolan och skolan (Diskrimineringsombudsmannen, artikelnummer M2 2009)

Handledning "Lika rättigheter i skolan – Ett stöd i skolans likabehandlingsarbete

"(Diskrimineringsombudsmannen, artikelnummer H5.1 2012)

Lagar och regler som gäller för planen

Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Skolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen) och en årlig plan mot kränkande behandling (enligt 6 kap i skollagen).

De regelverk som styr arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling är:

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Skollag (2010:800)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2012:10).

Viktiga begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär när de som arbetar vid skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever, i samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, verksamhet, undervisning läroböcker och så vidare.

Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Det är viktigt att komma ihåg då till exempel elever och/eller vårdnadshavare kan uttrycka att eleverna har diskriminerat varandra.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses biologiskt kön (i juridisk mening), det vill säga att någon är man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringsgrunden avser diskriminering på grund av religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med det avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadsålder, samt social identitet med utgångspunkt i ålder.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* avses en särbehandling kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna, till exempel ett barns kön eller etnicitet. En *indirekt diskriminering* sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar vara neutralt men i praktiken missgynnar ett barn ur ett diskrimineringsperspektiv.

Trakasserier

Trakasserier är en form av diskriminering och innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det kan även vara fråga om ignorerande, utfrysning eller att någon visslar, stirrar eller gör kränkande gester och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering i diskrimineringslagen och innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande och upplevs som kränkande. Det kan också handla om sexuell jargong.

Tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. De åtgärder som kravet gäller är sådana som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Främjande respektive förebyggande åtgärder

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det *förebyggande* arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i er verksamhet. Riskerna kan kartläggas på olika sätt.

Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Främjande arbete - vad säger lagen?

Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör det främjande arbetet

1. bedrivs systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet,
2. baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla barn och elever blir respekterade som de är,
3. omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,

4. innebära att personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten, samt
5. omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med en diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan till skillnad från diskriminering ske mellan elever.

Kränkningar kan till exempel vara:

- fysiska (slag, knuffar och negativa fysiska handlingar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykiska (utfrysning, grimaser, blickar, skratta nedlåtande, att alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, telefoner, lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbkommunities).

Mobbning

En person är mobbad om han eller hon upprepade gånger under en viss tid blir utsatt för kränkningar från en eller flera personer.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kartläggning

Då Skolinspektionen visat på att kartläggningen är en av de vanligaste bristerna i skolornas arbete när det gäller likabehandlingsarbetet så följer här nedan en återgivning av Skolverkets allmänna råd om kartläggning.

Enligt skolverkets allmänna råd bör huvudmannen se till att varje verksamhet regelbundet

Kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör i det förebyggande arbetet ingå att

1. regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
3. i samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
4. utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet,
5. planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.